

210132 - URB V - Urbanística V

Unitat responsable: 210 - ETSAB - Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
Unitat que imparteix: 740 - UOT - Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori
Curs: 2017
Titulació: GRAU EN ESTUDIS D'ARQUITECTURA (Pla 2014). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 5 Idiomes docència: Català

Professorat

Altres: Primer quadrimestre:
MANUEL BAILO ESTEVE - 11, 12
JORGE BELLMUNT CHIVA - 11, 12
CARLES CROSAS ARMENGOL - 11, 12
ANTONIO FONT FERRER - 21, 22
JULIAN GALINDO GONZALEZ - 21, 22
SEBASTIA ANDREU JORNET FORNER - 11, 12
M. AURORA LOPEZ CORDUENTE - 21, 22
MIQUEL MARTI CASANOVAS - 21, 22
DANIEL ANGEL MÒDOL DELTELL - 21, 22
PAULA ORDUÑA GIRÓ - 21, 22
ESTANISLAO ROCA BLANCH - 21, 22
MANUEL RUISANCHEZ CAPELASTEGUI - 11, 12

Competències de la titulació a les quals contribueix l'assignatura

Bàsiques:

- CB1. Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que derivi de l'educació secundària general, i normalment es troba a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- CB2. Que els estudiants sàpiguin aplicar els seus coneixements a la seva feina o vocació d'una forma professional i tinguin les competències que es poden demostrar per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.
- CB3. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
- CB4. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- CB5. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posterior amb un grau alt d'autonomia.

Específiques:

- EP11. Capacitat per redactar projectes d'obra civil (T).
- EP12. Capacitat per dissenyar i executar projectes traçats urbans i projectes d'urbanització, jardineria i paisatge (T).
- EP13. Capacitat per aplicar normes i ordenances urbanístiques (T).
- EP14. Capacitat per elaborar estudis mediambientals, paisatgístics i de correcció d'impactes ambientals (T).
- EP18. Coneixement adequat dels mètodes d'estudi de les necessitats socials, la qualitat de vida, l'habitabilitat i els programes bàsics d'habitatge.
- EP1. Aptitud per suprimir barreres arquitectòniques (T).

210132 - URB V - Urbanística V

EP19. Coneixement adequat de l'ecologia, la sostenibilitat i els principis de conservació de recursos energètics i mediambientals.

EP22. Coneixement adequat de la relació entre els patrons culturals i les responsabilitats socials de l'arquitecte.

EP20. Coneixement adequat de les tradicions arquitectòniques, urbanístiques i paisatgístiques de la cultura occidental, així com els seus fonaments tècnics, climàtics, econòmics, socials i ideològics.

EP24. Coneixement adequat de la sociologia, teoria, economia i història urbanes.

EP28. Coneixement de la taxació de bens immobles.

EP3. Aptitud per catalogar el patrimoni edificat i urbà i planificar la seva protecció (T).

EP25. Coneixement adequat dels fonaments metodològics del planejament urbà i l'ordenació territorial i metropolitana.

EP26. Coneixement de la reglamentació civil, administrativa, urbanística, de l'edificació i de la indústria relativa a l'exercici professional.

EP29. Coneixement dels mecanismes de redacció i gestió dels plans urbanístics a qualsevol escala.

EP5. Capacitat per a la concepció, la pràctica i el desenvolupament de projectes urbans (T).

EP7. Capacitat per elaborar programes funcionals d'edificis i espais urbans (T).

Genèriques:

CG7. Comprendre les relacions entre les persones i els edificis i entre aquests i el seu entorn, així com la necessitat de relacionar els edificis i els espais situats entre ells en funció de les necessitats i de l'escala humana.

CG3. Conèixer l'urbanisme i les tècniques aplicades en el procés de planificació.

Transversals:

CT2. Sostenibilitat i compromís social: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

CT3. Aprenentatge autònom: Detectar carències en el propi coneixement i superar-les per mitjà de la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

CT5. Treball en equip: Ser capaç de treballar com a membre d'un equip, ja sigui com un membre més o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, assumint compromisos que tinguin en compte els recursos disponibles.

CT6. Ús solvent dels recursos de la informació: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat, i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

210132 - URB V - Urbanística V

Metodologies docents

Activitats presencials

	Grup	Hores setmana
T Lliçó magistral/mètode expositiu	Gran (50/90)	0,8
T Classe expositiva participativa	Gran (50/90)	0,2
L Classes pràctiques	Petit (10/30)	1,8
L Estudi de casos	Petit (10/30)	0,4
L Treball en grup	Petit (10/30)	0,8
AD Tutories	Aprenentatge dirigit (>10)	12,5h/semestre

Activitats no presencials

	Hores semestre
-Treball autònom	70

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'assignatura Urbanística V pretén introduir l'estudiant en la projectació d'un fragment estratègic de la ciutat per a la seva reforma amb caràcter complex i amb forta interrelació, tant compositiva com morfològica dels seus components, sovint amb barreja d'usos i funcions diferents, reflexions sobre la vialitat, l'espai urbà resultant i les interaccions amb el teixit de l'entorn.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 125h	Hores grup gran:	11h	8.80%
	Hores grup mitjà:	0h	0.00%
	Hores grup petit:	32h	25.60%
	Hores activitats dirigides:	12h	9.60%
	Hores aprenentatge autònom:	70h	56.00%

210132 - URB V - Urbanística V

Continguts

- REFORMA URBANA I ESPAI PÚBLIC

Competències de la titulació a les que contribueix el contingut:

Descripció:

El curs d'Urbanística V es troba a l'últim curs de l'ensenyament troncal de l'Urbanisme a l'ETSAB i té un contingut clarament projectual.

Comporta una necessària immersió en els coneixements adquirits en cursos anteriors que, conjuntament amb les classes teòriques i pràctiques del curs, seran claus per a la reflexió i ajudaran en les decisions projectuals per abordar de forma global un problema urbà complex.

L'escala del projecte es troba a cavall entre la definició arquitectònica i l'ordenació urbanística, i es tracta un espai urbà de dimensió acotada amb una càrrega voluntària de fer arquitectura de la ciutat, independent de l'arquitectura dels edificis. Tot ha de concretar-se en un projecte travat capaç d'executar-se en un termini no massa dilatat amb força pròpia i amb capacitat de tensionar l'entorn. Així, no es tracta de limitar-se al perímetre propi de l'actuació sinó de veure com pot influir en la regeneració dels teixits circumdants. Sovint en el programa d'aquestes actuacions hi ha un component públic important en la inversió i proporció també important d'usos col·lectius.

A principi de curs es facilitarà un llistat de centres urbans o de nous projectes que podran servir en major o menor mesura de referents per a l'exercici del curs.

Així, hi haurà un grup d'estudiants que elaborarà un treball de recerca tutelat pel professor de taller que haurà de presentar a mig curs en una exposició general, i s'encetarà un debat obert sobre els casos estudiats, tot contrastant-los amb l'exercici en curs.

El contingut del curs es resumeix en els següents temes bàsics:

- El projecte urbà i de l'espai públic com a categoria de projecte de ciutat.
- Els projectes de reforma urbana en la ciutat construïda.

Sistema de qualificació

Sistemes d'avaluació	Avaluació Continuada	Avaluació Final
Presentacions orals	10%	10%
Treballs i exercicis individuals	10%	10%
Treballs i exercicis en grup	70%	70%
Avaluació de projectes	10%	10%

Avaluació continuada

L'avaluació continuada es farà a partir del treball que desenvoluparà l'estudiantat durant el curs, mitjançant el lliurament de treballs o la realització de proves escrites i/o orals, segons els criteris i calendari que s'estableixin.

Avaluació final

Si l'avaluació continuada no és positiva es podrà realitzar una segona avaluació que consistirà en una prova final de caràcter global en el format que s'estableixi d'acord amb el criteri del professorat responsable (prova escrita o oral i/o lliurament de treballs).

210132 - URB V - Urbanística V

210132 - URB V - Urbanística V

Bibliografia

Bàsica:

- Solà-Morales i Rubió, Manuel. De cosas urbanas. Bracelona: Gustavo Gili, 2008. ISBN 978-84-252-2260-3.
- El Projecte urbà: una experiència docent. Barcelona: Edicions UPC, 1999. ISBN 84-8301-351-7.
- Ciutat funcional i morfologia urbana. Barcelona: Edicions UPC, 1994. ISBN 84-7653-377-2.
- Roca i Blanch, Estanislau. Campus de la Diagonal. Un projecte urbà: praxi docent i professional. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, 2009. ISBN 978-84-475-3381-7.
- "El Proyecto Urbano I". UR: urbanismo revista: publicación internacional periódica del Laboratorio de Urbanismo de Barcelona, 1987, núm. 5 [en línia]. [Consulta: 17/07/2013]. Disponible a: <<http://upcommons.upc.edu/revistes/handle/2099/2548>>.
- Solà-Morales Rubió, Manuel de. "La segunda historia del proyecto urbano". UR: urbanismo revista: publicación internacional periódica del Laboratorio de Urbanismo de Barcelona, núm. 6 [en línia]. 1987, núm. 5 [Consulta: 17/07/2013]. Disponible a: <<http://upcommons.upc.edu/revistes/handle/2099/2548>>.

Complementària:

- Ceuta: la estrategia de un lugar. Ceuta: Instituto de Estudios Ceutíes, 2010. ISBN 978-84-92627-14-1.
- Bacon, Edmund N. Design of cities. Harmondsworth, England: Penguin Books, 1976. ISBN 84-7609-589-9.
- Jardines insurgentes: arquitectura del paisaje en Europa = Gardens in arms: landscape architecture in Europe: 1996-2000: catálogo de la 2a bienal europea de Paisaje 2001 = catalogue of the 2nd european landscape biennial 2001. Barcelona: Fundació Caja de Arquitectos: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya: UPC, 2002. ISBN 8493254207.
- Barcelona espai públic: homenaje a Josep Maria Serra Martí. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1993. ISBN 84-7609-589-9.
- Español, Quim. Forma y consistencia: la construcción de la forma en arquitectura. Barcelona: Fundación de la Caja de Arquitectos, 2007. ISBN 9788493592943.
- Garvin, Alexander. The American city: what works, what doesn't works. New York: McGraw-Hill, 1996. ISBN 0-07-022919-8.
- Halpern, Kenneth. Downtown USA: urban Design in Nine American Cities. New Yor; London: Watson-Guptill : The Arch. Press, 1978.
- L'Espai públic metropolità: 1989-1999. Barcelona: Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, 2001. ISBN 84-930080-6-0.
- Paisajes artificiales: arquitectura, urbanismo y paisajes contemporáneos en Holanda. Barcelona: Gustavo Gili, 2000. ISBN 84-252-1834-9.
- Plans i projectes per a Barcelona: 1981/1982. 2a ed.. Barcelona: Ajuntament. Àrea d'Urbanisme, 1983. ISBN 84-500-8343-5.
- Mòdol i Deltell, Daniel. Del soporte urbano. Madrid: Fundación Esteyco, 2010. ISBN 978-84-693-8982-9.
- Diagonal, un procés urbà. El projecte urbà en la reforma de la ciutat. Barcelona: Edicions ETSAB, 2010. ISBN 978-84-608-1044-5.
- Roca i Blanch, Estanislau; Mòdol Deltell, Dani; Franco Mesas, Manuel. El Projecte de l'espai viari [en línia]. Barcelona: Edicions UPC, 2004 [Consulta: 17/07/2013]. Disponible a: <<http://biblioteca.upc.es/edupc/locate4.asp?codi=AR123XXX>>. ISBN 84-8301-747-4.
- Glòries, reforma urbana i espai públic. Barcelona: Edicions ETSAB, 2011. ISBN 978-84-608-1201-2.
- Solà-Morales i Rubió, Manuel. "Cuatro líneas, tres artículos, siete ideas: las formas de la proyectación urbanística. A: 'Proyectar la ciudad: programa de asignaturas: marzo-mayo 1995'. Proyectar la ciudad : programa de asignaturas : marzo-mayo 1995. Barcelona: Fundació Politècnica de Catalunya, 1995. p. 11-21.
- Solà-Morales i Rubió, Manuel. "Espacios públicos y espacios colectivos: un nuevo reto, urbanizar lo privado". La Vanguardia [en línia]. Suplemento 12/05/1992, p. 4-5 Disponible a: <http://server-uk.imrworldwide.com/cgi-bin/b?cg=hemeroteca&ci=es-adm&tu=http://www-org.lavanguardia.es/premium/pdf/PdfShow%3fp_action=showpdf%26p_id=33520483%26p_data=19920512>.

210132 - URB V - Urbanística V

Urbanisme a Barcelona: Plans cap al 92. Barcelona: L'Ajuntament. Servei de Planejament Urbanístic, 1987.